

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W RADOMIU**

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE

Z GEOGRAFII

POZIOM PODSTAWOWY I ROZSZERZONY

Spis treści

I.	Podstawa prawna.....	2
II.	Cele Przedmiotowego Oceniania	2
III.	Prawa i obowiązki Ucznia.....	3
	A. Prawa Ucznia.....	3
	B. Obowiązki ucznia.....	3
IV.	Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych.....	4
	A. Zasady sprawdzania i oceniania prac pisemnych	4
	B. Zasady oceniania wypowiedzi ustnych	6
	C. Ocenianie innych form jakości i efektów pracy ucznia:.....	7
	D. Wagi przypisywane poszczególnym formom aktywności	8
V.	Kryteria oceniania	10
VI.	Uwagi końcowe.....	12

I. Podstawa prawna

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (t.j.Dz.U.2016.1943 ze zmianami.);
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U.2015.843 ze zmianami);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. poz.977 oraz z 2014 r. poz. 803);
4. Statut I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Radomiu – Rozdział 9 – Ocenianie Wewnątrzszkolne.
5. Programy nauczania:
 - Oblicza geografii. Program nauczania geografii w zakresie podstawowym dla szkoły ponadgimnazjalnej, Nowa Era.
 - Geografia dla maturzysty. Program nauczania geografii w szkole ponadgimnazjalnej – zakres rozszerzony, PWN.

II. Cele Przedmiotowego Oceniania

Przedmiotowe Ocenianie z geografii określa wymagania edukacyjne stanowiące podstawę do mierzenia efektów jakości pracy Ucznia, oceniania jego postępów w nauce (przyrost wiedzy i umiejętności) oraz klasyfikowania i promowania Uczniów.

Przedmiotowe ocenianie ma na celu:

1. systematyczne wspieranie rozwoju Ucznia poprzez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych;
2. wypracowanie i przestrzeganie czytelnych reguł oraz skutecznego systemu współpracy pomiędzy Nauczycielem, Uczniem i Rodzicami;

3. motywowanie Ucznia do dalszej pracy, pomoc w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju;
4. kształtowanie świadomości Ucznia w zakresie umiejętności dokonywania refleksji i samooceny własnej pracy;
5. dokonywanie ciągłej ewaluacji działań edukacyjnych i bieżące podawanie Uczniom i Rodzicom informacji zwrotnej na temat efektów pracy Ucznia;
6. wykorzystanie wyników osiągnięć pracy Nauczyciela i Uczniów do planowania i modyfikowania działań edukacyjnych Nauczyciela.

III. Prawa i obowiązki Ucznia

A. Prawa Ucznia

1. Uczniowie znają zasady oceniania z przedmiotu geografia i zostają zapoznani z PO na początku roku szkolnego a o ewentualnych zmianach są poinformowani natychmiast po ich wprowadzeniu.
2. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych jeden (przy jednej godzinie tygodniowo) lub dwa razy w semestrze (przy min. dwóch godzinach tygodniowo). Nieprzygotowanie zwalnia z odpowiedzi ustnej, obowiązku przedłożenia zeszytu lub pracy domowej oraz z pisania niezapowiedzianej kartkówki. Zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia z zapowiedzianych prac kontrolnych i sprawdzianów.
3. Nauczyciel respektuje tak zwany „szczęśliwy numer”, który nie zwalnia z zapowiedzianych wcześniej sprawdzianów.
4. Oceny efektów pracy są jawne dla Ucznia.
5. Uczniowie mają prawo do zgłaszania Nauczycielowi własnych uwag i zastrzeżeń dotyczących sposobu oceniania efektów ich pracy.

B. Obowiązki ucznia

1. Posiadanie zeszytu przedmiotowego i systematyczne prowadzenie notatek.
2. Posiadanie podręcznika, atlasu geograficznego oraz zeszytu ćwiczeń.
3. Systematyczny i aktywny udział w zajęciach lekcyjnych.
4. Systematyczne przygotowywanie się do zajęć lekcyjnych, rzetelne przygotowywanie zadań i prac domowych.

IV. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych

A. Zasady sprawdzania i oceniania prac pisemnych

1. Pisemne prace klasowe – sprawdziany

- Za sprawdzian pisemny uznaje się pisemną pracę kontrolną Ucznia obejmującą dowolny zakres treści przeprowadzany z całą klasą, pisany przez co najmniej 1 godzinę lekcyjną.
- Prace klasowe są obowiązkowe dla wszystkich Uczniów. Nieobecność Ucznia na pracy klasowej oznaczana jest w dzienniku przy pomocy oceny „0”.
- W ciągu dwóch tygodni Nauczyciel jest zobowiązany ocenić i udostępnić Uczniom sprawdziany i pisemne prace kontrolne. W przypadku niedyspozycji Nauczyciela bądź ferii termin ten zostaje przesunięty o czas absencji lub okres świąt.
- Jeżeli z przyczyn losowych Uczeń nie może napisać pracy klasowej z całą klasą to powinien to uczynić w terminie dwutygodniowym od daty pisania pracy lub w terminie ustalonym przez Nauczyciela z Uczniem.
- Uczeń, którego nieobecność na sprawdzianie nie była uwarunkowana dłuższą chorobą bądź ważnymi wypadkami losowymi może pisać lub zostać odpytany z zakresu danego materiału zaraz po powrocie do szkoły.
- W przypadku dłuższej usprawiedliwionej nieobecności Ucznia termin i zasady napisania sprawdzianów ustala Nauczyciel z Uczniem.
- Uczeń ma prawo do poprawy oceny z pracy klasowej, w terminie dwóch tygodni od dnia oddania ocenionego sprawdzianu przez Nauczyciela. Dokładny termin ustala Nauczyciel z Uczniem. W szczególnych, uzasadnionych przypadkach Nauczyciel może wyrazić zgodę na podwyższenie oceny pozytywnej. Z obu ocen liczona jest średnia ważona. Każdy stopień uzyskany podczas poprawiania pracy klasowej wpisuje się do dziennika. Wszystkie stopnie bieżące wykorzystywane są podczas ustalania oceny klasyfikacyjnej.
- Nauczyciel planujący przeprowadzenie sprawdzianu pisemnego zaznacza w terminarzu w dzienniku lekcyjnym termin sprawdzianu z odpowiednim wyprzedzeniem, o ile nie zaplanowano w danym tygodniu trzech sprawdzianów. W przypadku zmiany terminu sprawdzianu pisemnego dokonanej na prośbę Uczniów nie jest obowiązujący przepis dotyczący ilości sprawdzianów w danym tygodniu lub dniu.
- Nauczyciel podczas każdego sprawdzianu powinien podać Uczniom punktację przewidzianą za poszczególne umiejętności, wiedzę, zadania, czy polecenia oraz liczbę punktów wymaganą do otrzymania określonej oceny.
- Każdy sprawdzian powinien zawierać zadanie (polecenie) wykraczające poza podstawy programowe, oceniane na stopień celujący pod warunkiem uzyskania przez Ucznia co najmniej 96 % punktów przewidzianych w sprawdzianie.

- Jeżeli podczas pisania pracy klasowej Uczeń korzysta z niedozwolonych źródeł, zakłóca spokój otrzymuje ocenę niedostateczną bez prawa do poprawy.

2. Kartkówki

- Przez kartkówkę, należy rozumieć pisemną formę sprawdzania wiadomości trwającą nie dłużej niż 20 minut, obejmującą materiał z trzech ostatnich lekcji z uwzględnieniem podstawowych wiadomości z omawianego działu.
- Nauczyciel ma prawo do przeprowadzenia niezapowiedzianej kartkówki z pracy domowej lub treści materiału z ostatnich trzech lekcji. Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie.
- Zgłoszenie nieprzygotowania na początku lekcji zwalnia z pisania kartkówki.

Dla prac pisemnych z punktowanymi odpowiedziami obowiązują następujące kryteria procentowe:

Progi procentowe	Ocena
0% - 39%	Niedostateczny
40% - 49%	Dopuszczający
50% - 74%	Dostateczny
75% - 90%	Dobry
91% - 95%	bardzo dobry
96% - 100%	Celujący

3. Pisemne prace domowe

- Nieodrobienie pracy domowej, brak zeszytu ćwiczeń, zeszytu przedmiotowego lub notatki z lekcji jest podstawą do ustalenia bieżącej oceny niedostatecznej z geografii.
- Za wykonanie dodatkowych prac nadobowiązkowych Nauczyciel może wystawić Uczniowi ocenę pozytywną lub „+”.
- Brak lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do ustalenia Uczniowi oceny niedostatecznej.
- Ocenie podlega zawartość merytoryczna, forma, staranność i samodzielność.

Kryteria oceny pisemnych prac domowych

Celujący - praca wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, wykracza poza obowiązujący program nauczania, zawiera własne przemyślenia i oceny.

Bardzo dobry - praca wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie terminologią geograficzną.

Dobry - praca zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia.

Dostateczny – praca zawiera najważniejsze treści, występują nieliczne błędy rzeczowe.

Dopuszczający – praca zawiera tylko niektóre z najważniejszych treści, występują błędy rzeczowe.

Niedostateczny – praca niesamodzielna i niestaranna.

B. Zasady oceniania wypowiedzi ustnych

- Odpowiedź ustna obowiązuje trzy ostatnio zrealizowane tematy lekcji lub zapowiedzianą na co najmniej tydzień wcześniej, większą partię materiału. Ocena z odpowiedzi ustnej powinna być krótko uzasadniona przez Nauczyciela.
- Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania raz w semestrze, jeżeli zajęcia mają wymiar jednej godziny tygodniowo lub dwa razy w semestrze, jeżeli liczba godzin w tygodniu z danego przedmiotu wynosi 2 lub więcej. Uczeń zgłasza

nieprzygotowanie przed rozpoczęciem lekcji, bez podania przyczyny, w formie uzgodnionej z Nauczycielem.

- „Szczęśliwy numer” zwalnia Ucznia z odpowiedzi ustnych i niezapowiedzianych kartkówek.
- Aktywność na lekcji oceniana jest „+”. Za pięć „+” Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.
- Wypowiedzi ustne oceniane są na bieżąco zgodnie z wymaganiami na poszczególne oceny.

Kryteria oceny wypowiedzi ustnej

Celujący - odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, wykracza poza obowiązujący program nauczania, zawiera własne przemyślenia i oceny.

Bardzo dobry - odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie terminologią geograficzną.

Dobry - odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia.

Dostateczny - Uczeń zna najważniejsze treści, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy Nauczyciela, występują nieliczne błędy rzeczowe.

Dopuszczający - niezbyt precyzyjne odpowiedzi na pytania Nauczyciela, braki w wiadomościach i umiejętnościach, podanie nazwy zjawiska lub procesu przy pomocy Nauczyciela.

Niedostateczny - nie potrafi rozwiązać zadań o najmniejszym stopniu trudności nawet z pomocą Nauczyciela, nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez Nauczyciela, ma braki w wiadomościach koniecznych. Nie zna podstawowych pojęć geograficznych i nie potrafi czytać mapy.

C. Ocenianie innych form jakości i efektów pracy ucznia:

- umiejętność wyszukiwania i pozyskiwania informacji - prace projektowe, praca dowolna i sterowana, referaty, zadania specyficzne;
- umiejętność przygotowania oraz przeprowadzenia prezentacji multimedialnych;

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE Z GEOGRAFII

- praca własna (poszukiwanie, przeprowadzanie i komentowanie własnych obserwacji);
- umiejętności społeczne i transversalne (praca w zespole, grupie, w plenum);
- postawa, (rzetelność, sumienność, wytrwałość i systematyczność w zdobywaniu wiedzy);
- aktywność i zaangażowanie ucznia na lekcjach;
- indywidualny przyrost wiedzy i umiejętności z uwzględnieniem zdolności i możliwości ucznia;
- w miarę możliwości sukcesywne włączanie do PO elementów oceniania spójnych ze zmianami w kształceniu na poziomie wyższym.

D. Wagi przypisywane poszczególnym formom aktywności

Poszczególnym formom aktywności przypisywane są następujące wagi:

Forma aktywności	Waga
Praca klasowa – sprawdzian z działu	3
Sprawdzian z mapy	3
Odpowiedź ustna	2
Kartkówka	2
Rozwiązywanie ćwiczeń/zadań	1
Pisemna praca domowa	1
Referat / prezentacja multimedialna z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy	1
Zadania: problemowe / praktyczne / projekt / obserwacja / pomiar	2
Powtórzenie wiadomości z działu	3
Aktywność	1

Średnia ważona:

Podstawą do wystawiania oceny na koniec semestralnej i rocznej będzie średnia ważona (SW) otrzymanych w ciągu semestru ocen bieżących(o), którym przyporządkowano wagi(w), obliczona według wzoru:

$$SW = \frac{\sum ow}{\sum w}$$

Przykład liczenia średniej ważonej:

Uczeń otrzymał następujące oceny:

- prace klasowe: 3, 2 (waga 3);
 - odpowiedź ustna: 4 (waga 2);
 - kartkówki: 4, 3 (waga 2);
 - praca domowa: 4 (waga 1);
 - aktywność: 5 (waga 1).
- } Średnia arytmetyczna: 3,57

Obliczenia:

- sumy iloczynów ($\sum o_i w_i$):

- prace klasowe:	$(3+2) \cdot 3 = 15$	(waga 3)
- odpowiedź ustna:	$4 \cdot 2 = 8$	(waga 2)
- kartkówki:	$(4+3) \cdot 2 = 14$	(waga 2)
- praca domowa:	$4 \cdot 1 = 4$	(waga 1)
- aktywność:	$5 \cdot 1 = 5$	(waga 1)

RAZEM $\sum o_i w_i =$ 46,00

- sumy wag ($\sum w_i$):

- prace klasowe:	$2 \text{ (oceny)} \cdot 3 = 6$	(waga 3)
- odpowiedź ustna:	$1 \text{ (ocena)} \cdot 2 = 2$	(waga 2)
- kartkówki:	$2 \text{ (oceny)} \cdot 2 = 4$	(waga 2)
- praca domowa:	$1 \text{ (ocena)} \cdot 1 = 1$	(waga 1)
- aktywność:	$1 \text{ (ocena)} \cdot 1 = 1$	(waga 1)

RAZEM $\sum w_i =$ 14

- Średnia ważona SW:

$$SW = \frac{46}{14} = 3,28$$

Uczeń uzyskuje ocenę: dostateczny

- Zależność oceny semestralnej i rocznej od średniej ważonej pokazuje tabela

Średnia ważona SW	Ocena semestralna / roczna
$sw < 1,75$	1
$1,75 \leq sw < 2,75$	2
$2,75 \leq sw < 3,75$	3
$3,75 \leq sw < 4,75$	4
$4,75 \leq sw < 5,50$	5
$sw \geq 5,50$	6

- Przy ustalaniu oceny rocznej brana jest pod uwagę średnia ważona ze wszystkich ocen bieżących z pierwszego i drugiego semestru.
- Uczeń może otrzymać ocenę pozytywną na koniec roku, jeśli z drugiego semestru uzyskał średnią ważoną, co najmniej 1,75;
- Uczeń, który na koniec semestru uzyskał ocenę niedostateczną, ma obowiązek zaliczyć materiał z I semestru w terminie i formie ustalonej z Nauczycielem;
- Ostateczną decyzję o ocenie śródrocznej i rocznej podejmuje Nauczyciel, kierując się wynikami uzyskanymi przez Ucznia, całokształtem jego pracy w ciągu roku szkolnego, jego podejściem do przedmiotu oraz wywiązywaniem się z obowiązków na zajęciach.

V. Kryteria oceniania

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

1. Celujący (6)

Ocenę celującą otrzymuje Uczeń, który:

- jest laureatem lub finalistą olimpiad i konkursów przedmiotowych;
- rozwiązuje zadania wykraczające poza obowiązujący program nauczania;
- doskonale posługuje się mapą i terminologią naukową;
- udziela odpowiedzi bezbłędnych, samodzielnych i wykraczających poza program.

2. Bardzo dobry (5)

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje Uczeń, który:

- stosuje wiedzę i umiejętności w sytuacjach nowych i nietypowych;
- biegle posługuje się mapą;
- udziela odpowiedzi bezbłędnych, samodzielnych i wyczerpujących.

3. Dobry (4)

Ocenę dobrą otrzymuje Uczeń, który:

- stosuje wiedzę i umiejętności w sytuacjach typowych;
- rozumie i wyjaśnia zjawiska i procesy geograficzne;
- sprawnie posługuje się mapą;
- udziela odpowiedzi niepełnych, bezbłędnych i samodzielnych.

4. Dostateczny (3)

Ocenę dostateczną otrzymuje Uczeń, który:

- opanował podstawowe treści objęte programem nauczania;
- wyjaśnia zjawiska i procesy przy niewielkiej pomocy nauczyciela;
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji;
- wykazuje się podstawową znajomością mapy;
- udziela odpowiedzi nie w pełni samodzielnie, pojawiają się błędy merytoryczne.

5. Dopuszczający (2)

Ocenę dopuszczającą otrzymuje Uczeń, który :

- opanował w sposób wybiórczy minimum materiału programowego;
- wyjaśnia ważniejsze zjawiska i procesy przy dużej pomocy nauczyciela;
- potrafi czytać mapę;
- pomija istotne treści merytoryczne.

6. Niedostateczny (1)

Ocenę niedostateczną otrzymuje Uczeń, który :

- nie zna pojęć geograficznych;
- nie potrafi wyjaśniać zjawisk i procesów z dużą pomocą nauczyciela;
- nie potrafi czytać mapy;
- udziela odpowiedzi zawierające poważne błędy merytoryczne lub nie udziela odpowiedzi.

VI. Uwagi końcowe

Przedmiotowe ocenianie z geografii jest formą kontraktu z Uczniem i podlega ewaluacji.

Opracowanie:

Dorota Mrochoń-Młochowska _____